

244 Válasz egy nyílt levélre

Talán megvan még valahol a Váci úton, egy kerítésen, vagy egy gyárfalon az a tíz év előtti primitív rajzú, hevenyészett szedésű plakát, amelynek a szövege így szól:

»Vasmunkások!

A gyárat, üzemeket a fasiszta düh és a nyilas gazdaság erősen megrongálta.

Nélkülöztek, de kenyér és fizetés nélkül is kezelve vették a szerszámot...»

Annak, hogy a Váci út, a Lehel út, egész Angyal föld felszabadult, éppen tíz éve. Az az üzem pedig, ahol a vas munkások elsőnek vették kezükbe — kenyér és fizetés nélkül — a szerszámot: a Darugyár volt. A bombától aránylag nem szenvedett sokat, de ablaka, persze, egy se volt, s a nagy januárvégi, februári hidegekben, korgó gyomorral ütni ott a vasat: nem lehetett öröm.

— De még milyen öröm volt! — igazít helyre Diószegi Sándor munkavezető és neki van igaza. — Pedig nem csak fázunk, hanem áztunk is: a hídroncsok miatt nagyon magasan állt a Duna, s mi itt, a partján, pallón jártunk be a várba. A huzat meg majd kivitte az embert a cipőjéből, de mi a szó legszorosabb értelmében füttyültünk rá. A »Katyusát« természetesen, mert a »ruszki« katonák is azt énekeltek ott a műhelyben...

Körbe mutat. A műhelyben most is nagy munka folyik: azokra a tíz év előtti napokra felszabadulási műszakkal emlékeznek a darugyáriak. És felajánlották, hogy azokat az óriási, ötven köbméteres tartálykocsikat, amelyek fényesre csiszolva itt gyülekeznek és amelyeket exportra szán az ország — január 31-e helyett 28-ig elkészítik.

— Akkor is sok volt a dolgunk — folytatja Diószegi Sándor. — *Mi adtuk a pontonokat az első hídhoz Buda és Pest között.* Áram persze még nem létezett, hát kaptuk magunkat, kézzel hajtottuk meg a szíjakat, beálltunk motorok...

Most nem azon munkálkodnak, hogy Budát Pesttel, hanem, hogy az országot a nagyvilággal összekössék. Vajon merre fognak majd gurulni ezek az olaj-, benzinszállító tartálykocsik, zord tundra vidéken-e, örökzöld pálmák alatt vagy a hullámmosta tengerparton?

— Jaj, nekünk nagyobb most a gondunk — nevet Vári Pál műhelyfőnök. — Az, hogy eleget tegyünk a »ganzosok« kérésének. Nyílt levelet írtak nekünk az újságban, hogy ne a hónap 28-ik, hanem már a 25-ik napjára készítsük el a tartálykocsikat. Az alvázat tudniillik ők szerelik rá. Hát ki kell találnunk valami okosat, nehogy szégyenben maradjunk ország-világ előtt.

Pénteken reggel jelent meg a nyílt levél, a péntek déli ebédszünetben pedig összegyűltek a hegesztők, a kazánkovácsok, a hengerészek és a gyalúsok, megvitatni, hogyan lehetne újabb három nappal megrövidíteni a tartálykocsik útját az üzemben. Valami újítást kitalálni nemigen lehet már, ahhoz rövid az idő. De azt például meg lehetne végre csinálni — a hegesztők éppen eleget panaszkodnak miatta, — hogy ne kelljen külön-külön és újra meg újra hozzákezdeniök a munkához. Ha az egyik tar-

tálykocsi varratait összehegesztették, már előttük kell állnia a következőnek. Szünet nélkül, egymás után, mintha egy csupa-tartálykocsiból álló szerelvénnyel vonulna el a szemük előtt.

S ha már a hegesztés jött szóba: miért ne lehetne végre bevezetni a kézi munka helyett az automatikus hegesztést? Eddig csupán kísérleteztek vele, mint a legtöbb üzemben. Hát most: rajta! Nem áll az ellentétben: a múltira-émlékezés és a jövő technikája. Sőt. Ha most tíz éve nem dübörögnek végig a Váci úton azok a szovjet tankok...

— Már meg is adtuk a választ a Ganz Vagonnak — mondja Vári Pál. — Megígértük, hogy teljesítjük a kérést. De ehhez az kell, hogy a Dej-

hajógyár is előbb szállítsa nekünk a tartálykocsihoz a leeresztő szelepeket. És az, hogy a Ganz Vagon, mihelyt elkészültek, nyomban elgurítsa innen a tartálykocsikat. Hogy mi mozogni tudjunk a műhelyben.

Azokon a tíz évvel ezelőtti, primitív-rajzú plakátokon ez a sor is olvasható volt: »Gyáraink csonkák, mégis megindult bennük a munka!« Azóta nemcsak hogy eltűntették a Darugyár bezúzott ablakait, nemcsak hogy eltűntették a falakon a lövések helyét, hanem teljesen új üzemrészeket is építettek hozzá. S most mégis féltő, hogy az egyik műhelyben nem tudnak majd mozogni a sok kész tartálykocsitól... Vajon panasz-e ez, vagy dicsekvés?

Ember Mária